

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра кримінології і кримінально-виконавчого права

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОНАННЯ
КРИМІНАЛЬНИХ ПОКАРАНЬ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Спеціалізація – «Прокуратура та кримінальна юстиція»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОНАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПОКАРАНЬ» для здобувачів вищої освіти другого рівня вищої освіти галузі знань 08 – «Право» спеціальності 081 – «Право», спеціалізації «Прокуратура та кримінальна юстиція». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 17 с.

Розробники:

Головкін Богдан Миколайович, професор кафедри кримінології і кримінально-виконавчого права, доктор юридичних наук

Романов Михайло Васильович, доцент кафедри кримінології і кримінально-виконавчого права, кандидат юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри назва кафедри
(протокол № _____ від 20__ р.)
Дата оновлення – _____ 20__ р.

Гарант освітньої програми _____

Завідувач кафедри Головкін Богдан Миколайович

Формуляр розроблений робочою групою у складі:

- *проф. Комаров В. – проректор з навчально-методичної роботи;*
- *проф. Клімова Г. – начальник навчально-методичного відділу;*
- *к.ю.н. Яригіна Є. – методист навчально-методичного відділу*

та затверджено на засіданні Науково-методичної ради (протокол №2 від 23.03.2021 р.)

Голова Науково-методичної ради

_____ *Комаров В.*

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	6
3.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	6
3.2. для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	6
4. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання	7
5. Критерії оцінювання результатів навчання.....	8
6. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	10
7. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	11
8. Загальні вимоги до оформлення програми навчальної дисципліни.....	12

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОНАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПОКАРАНЬ» для здобувачів вищої освіти другого рівня вищої освіти галузі знань 08 – «Право» спеціальності 081 – «Право», спеціалізації «Прокуратура та кримінальна юстиція». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. ____ с.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС - 3	Галузь знань – 08 – «Право»	за вибором студента	за вибором студента
Кількість модулів – 3	Спеціальність – 081 – «Право»	Рік підготовки: 1	Рік підготовки: 1
	Спеціалізація – Прокуратура та кримінальна юстиція	семестр 1	семестр 1
Загальна кількість годин - 90	Рівень освіти – Другий «магістр»	Лекції 20 год.	Лекції год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –, самостійної роботи студента - .		Практичні/семінарські заняття 20 год.	Практичні/семінарські заняття год.
		Самостійна робота 50 год.	Самостійна робота год.
		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань залік	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань залік

Мета навчальної дисципліни – формування системних знань і розуміння

концептуальних основ діяльності з виконання кримінальних покарань з використанням міждисциплінарного підходу дисциплін кримінально-правового циклу.

Завдання – ортимання знань щодо мети та завдань діяльності з виконання кримінальних покарань;

отримання знань практики виконання покарань з врахуванням рішень Європейського суду з прав людини;

надання знань щодо основних механізмів забезпечення, гарантування та захисту прав людини під час виконання кримінальних покарань;

знання проблем правового регулювання та практики виконання кримінальних покарань;

набуття навичок аналізу законодавства та самостійного застосування норм і положень кримінально-виконавчого законодавства.

Пререквізити: кримінальне право, кримінальне процесуальне право; кримінально-виконавче право.

Кореквізити: проблеми правового регулювання правового статусу засуджених; доктринальні підходи до теорії виконання кримінальних покарань.

Постреквізити: захист прав засуджених, міжнародні стандарти поведіння із засудженими.

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання: *

РН-1.	Демонструвати знання та розуміння законодавства, яке регулює порядок і умов виконання кримінальних покарань
РН 2.	Аналізувати законодавство і виявляти проблеми правового регулювання кримінально-виконавчих правовідносин і діяльності з виконання кримінальних покарань
РН-3.	Демонструвати знання міжнародних стандартів та настанов щодо діяльності з виконання кримінальних покарань
РН –4	Розуміти механізми забезпечення і захисту прав людини в діяльності з виконання кримінальних покарань
РН - 5	Тлумачити рішення Європейського суду з прав людини щодо дотримання і захисту прав засуджених і ув'язнених під час виконання покарань і використовувати практику ЄСПЛ у практичній діяльності
РН - 6	Здатність застосовувати норми законодавства, яке регламентує порядок і умови виконання кримінальних покарань
РН – 7	Розуміти різницю між групами правовідносин в сфері виконання кримінальних покарань і використовувати основні інститути кримінально-виконавчої діяльності

РН – 8	Здатність аналізувати правові ситуації та формувати правові позиції щодо діяльності з виконання кримінальних покарань
РН – 9	Демонструвати знання та розуміння законодавства, яке регулює порядок і умов виконання кримінальних покарань
РН - 10	Здатність вести науковий пошук, виходячи з аналізу проблем правозастосування

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «назва ОПП», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 1.3. Навички аналізу і структурованого вирішення комплексних проблем.

Спеціальних компетентностей:

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК-15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості

Програмних результатів навчання:

ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

ПРН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

3. *Обсяг і структура навчальної дисципліни*

3.1. *Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання*

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. ПОНЯТТЯ ТА СИСТЕМА ПОКАРАНЬ				
		Тема 1. Поняття та мета покарання у кримінальному праві України	9	2	2	5
		Тема 2. Система покарань та відображення її у кримінальному праві України	8	2	2	4
		Тема 3. Характеристика видів покарань за кримінальним правом України	10	2	2	6
		Тема 4. Проблеми удосконалення системи покарань	8	2	2	4

		Україні				
		<i>Разом</i>	35	8	8	19
		Модуль 2. ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ				
		Тема 1. Загальні засади призначення покарання	8	2	2	4
		Тема 2. Спеціальні правила призначення покарання	8	2	2	4
		Тема 3. Проблеми удосконалення засад та правил призначення (визначення) покарання	9	2	2	5
		<i>Разом</i>	25	6	6	13
		Модуль 3. ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ				
		Тема 1. Виконання покарань, пов'язаних з ізоляцією від суспільства	10	2	2	6
		Тема 2. Виконання покарань, не пов'язаних з ізоляцією від суспільства	10	2	2	6
		Тема 3. Проблеми удосконалення виконання покарань в	10	2	2	6

		Україні				
		Разом	30	6	6	18
		Усього годин / кредитів ECTS	90/2	20	20	50

3.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. ПОНЯТТЯ ТА СИСТЕМА ПОКАРАНЬ				
		Тема 1. Поняття та мета покарання у кримінальному праві України				
		Тема 2. Система покарань та відображення її у кримінальному праві України				
		Тема 3. Характеристика видів покарань за кримінальним правом України				
		Тема 4. Проблеми удосконалення системи покарань в Україні				
		<i>Разом</i>				

		Модуль 2. ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ				
		Тема 1. Загальні засади призначення покарання				
		Тема 2. Спеціальні правила призначення покарання				
		Тема 3. Проблеми удосконалення засад та правил призначення (визначення) покарання				
		<i>Разом</i>				
		Модуль 3. ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ				
		Тема 1. Виконання покарань, пов'язаних з ізоляцією від суспільства				
		Тема 2. Виконання покарань, не пов'язаних з ізоляцією від суспільства				
		Тема 3. Проблеми удосконалення виконання покарань в Україні				
		<i>Разом</i>				

		Усього годин / кредитів ECTS				
--	--	---	--	--	--	--

4. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «назва навчальної дисципліни» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання текстових завдань, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, підготовка і захист есе або реферату за ініціативи студента;

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводяться наприкінці модулів (колоквиуми, контрольні роботи тощо).

Протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 10.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік/іспит.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів навчальної дисципліни «назва навчальної дисципліни» для здобувачів вищої освіти денної форми навчання при підсумковому контролі у формі заліку:

Поточний контроль			Самостійна робота студентів	Підсумкова оцінка знань (залік)
Модуль № 1	Модуль № 2	Модуль №3		
п/з, с/з	п/з, с/з	п/з, с/з		
max 20	Max 15	Max 15	Max	max 100

			10	
--	--	--	----	--

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному/ семінарському занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок
	2	Мінімальні результати, достатні для отримання позитивної оцінки
	1	Поверхові знання, які свідчать про недостатній рівень засвоєння матеріалу
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка самостійної роботи студента	Max 10	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження, вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні та практичні висновки.
	8	В роботі розкрито основні положення теми, але є деякі неточності у викладанні матеріалу, теоретичні поняття недостатньо підкріплено фактичними даними
	6	Основні положення теми розкрито, але деякі питання висвітлено неповно. Студент добре володіє матеріалом, але відсутня творчість та самостійність у дослідженні
	4	Основні теоретичні питання висвітлено поверхнево, немає висновків або висновки не мають самостійного характеру; студент слабо володіє матеріалом
	2	Основні положення теми висвітлено поверхнево, теоретичні положення не підкріплені фактичним матеріалом; немає висновків; студент слабо володіє матеріалом роботи.
ЗАЛІК	Min 0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок; немає висновків; студент не володіє матеріалом роботи.
	Max 60	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах та концепціях дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих знань у практичній роботі.
	55	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з

		дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	50	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	45	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки та суттєві неточності у відповіді на іспиті за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	40	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на іспиті за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	35	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на іспиті.

6. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю (іспит)

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НІОУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних		75 – 79

	помилки		
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34

Шкала підсумкового педагогічного контролю (залік)

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34

7. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти:

- 1) Мінімальні стандартні правила поводження з в'язнями // Правила ООН [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_212
- 2) Європейських мінімальних стандартних правил поводження з ув'язненими // Європейські правила [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_032/paran530#n530
- 3) Кримінально-виконавчий кодекс України [Текст] // Відом. Верхов. Ради України. - 2004. - № 3. - Ст. 21.
- 4) Кримінальний кодекс України [Текст] // Відом. Верхов. Ради України. — 2001.-№ 2,5.-Ст. 131.
- 5) Кримінальний процесуальний кодекс України [Текст] // Уряд, кур'єр. - 2012.-№ 99.
- 6) Про Державну кримінально-виконавчу службу України [Текст] : Закон України // Відом. Верхов. Ради України. - 2005. - № 30. - Ст. 409.
- 7) Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі [Текст] : Закон України // Відом. Верхов. Ради України. - 1994. - №52. - Ст. 455.
- 8) Про внесення змін до Закону України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини" щодо національного превентивного механізму [Текст]: Закон України // Відом. Верхов. Ради України. — 2013.-№ 41.- Ст. 552. від 11.10.2013
- 9) Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк [Текст]: Закон України // Відом. Верхов. Ради України. – 2011. - № 38. - ст.380
- 10) Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві [Текст]: Закон України // Відом. Верхов. Ради України. – 1994. - № 11. - ст.51
- 11) Правила Организации Объединенных Наций, касающиеся обращения с женщинами-заключенными и мер наказания для женщин-правонарушителей, не связанных с лишением свободы (Бангкокские правила) Приняты резолюцией 65/229 Генеральной Ассамблеи от 21 декабря 2010 года URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/bangkok_rules.shtml

Підручники, навчальні посібники, монографії, статті

- 12) Кримінально-виконавче право : підручник / Б.М. Головкін, А. Х. Степанюк, О. В. Лисодед та ін. ; за ред. Б. М. Головкіна і А. Х. Степанюка. – 2-ге вид., перероб і допов. - Харків: Право, 2019. – 288 с.
- 13) Кримінальне право України. Загальна частина : посіб. для підгот. до заліків та іспитів / В. І. Тютюгін, О. Д. Комаров, М. А. Рубашенко ; відп. ред. В. І. Тютюгін. – 3-тє вид., перероб. і допов. – Харків : Право, 2019. – 224 с;

- 14) Дотримання прав людини у пенітенціарній системі України / К. А. Автухов, А. П. Гель, М. В. Романов, В. О. Човган, І. С. Яковець; за загальною редакцією М. В. Романова; ГО «ХАРКІВСЬКА ПРАВОЗАХИСНА ГРУПА». — Х: ТОВ «ВИДАВНИЦТВО ПРАВА ЛЮДИНИ», 2015. — 480 с.
- 15) Засоби виправлення і ресоціалізації засуджених до позбавлення волі: моногр. / за заг. ред. А.Х. Степанюка. — Х.: Кроссрууд, 2011. — 323 с.
- 16) Українське пенітенціарне законодавство у світлі стандартів Комітетів проти катувань ООН та Ради Європи / О. М. Ащенко, В. О. Човган; передм. М. М. Гнатівського; за заг. ред. Є. Ю. Захарова. — Харків: Права людини, 2014 р. — 332 с.
- 17) Втілення міжнародних стандартів у практику діяльності кримінально-виконавчої системи України [Текст] : монографія / А. Х. Степанюк, І. С. Яковець ; Акад. прав. наук України, Ін-т вивч. проблем злочинності . - Х. : Кроссрууд, 2007. - 184 с.
- 18) Права і законні інтереси засуджених до позбавлення волі в умовах реформування Державної кримінально-виконавчої служби України: Монографія / За заг. ред. А.Х. Степанюка. — Х.: Право, 2015. — 246 с.
- 19) Лисодєд О. В. Удосконалення кримінально-виконавчого законодавства щодо правового статусу засуджених як чинник зниження зловживань з боку адміністрації установ виконання покарань/О. В. Лисодєд // Взаємодія державних органів і громадськості у запобіганні та протидії корупції. -Харків:НДІ вивчення проблем злочинності, 2014.-С.66-69
- 20) Лисодєд О.В. Забезпечення права засуджених на особисту безпеку / О.В. Лисодєд // Державна політика у сфері захисту потерпілих від кримінальних правопорушень в Україні: матеріали круглого столу. 25 квітня 2013 року – Х., 2013. – с. 107 – 109
- 21) Романов М.В. Право засудженого на особисту безпеку // Юридичний науковий електронний журнал. – 2014. - № 6 [Електронний ресурс]. – режим доступу: http://www.lsej.org.ua/6_2014/46.pdf
- 22) Романов М. В. Конспект лекцій з кримінально-виконавчого права / ГО «Харківська правозахисна група». — Харків: ТОВ «ВИДАВНИЦТВО ПРАВА ЛЮДИНИ », 2015. — 256 с.
- 23) Романов М. В. Забезпечення соціально-економічних прав засуджених у кримінально-виконавчих установах / М. В. Романов // Проблеми законності : акад. зб. наук. пр. / відп. ред. В. Я. Тацій. – Х. : Нац. юрид. акад. України, 2010. – Вип. 107. – С. 164–165.
- 24) Автухов К. А. Механізм оптимального виконання покарання у виді позбавлення волі : наук-практ. посіб. / К. А. Автухов, І. С. Яковець ; за заг. ред. А. Х. Степанюка. — Х. : Права людини, 2013. — 248 с.
- 25) Дотримання прав людини у пенітенціарній системі України / К. А. Автухов, А. П. Гель, М. В. Романов, В. О. Човган, І. С. Яковець; за заг. ред. М. В. Романова. — Харків : Права людини, 2015. — 480 с.
- 26) Романов М.В. Мета покарання: від ідеологічних міфів до реальності

- / Журнал східноєвропейського права. Вип. 38, 2017. С. 18-25;
- 27) Романов М.В. Кризис карательной парадигмы исполнения наказаний / Журнал східноєвропейського права. Вип. 47, 2018. С. 53-59
- 28) Степанюк А.Ф. Сущность исполнения наказаний. Харьков: Фолио, 1998. 256 с.
- 29) Таволжанський О. В. Соціально-виховна робота із засудженими до позбавлення волі : моногр. / О. В. Таволжанський; за ред. В. В. Голіни і Л. П. Оніки. – Х. : Право, 2015. – 192 с.
- 30) Мішель Фуко Наглядати і карати: Народження в'язниці / Пер. с франц. П. Таращук. Київ: Основи, 1998. 392 с.

Інтернет-ресурси:

- Офіційний веб-портал Верховної Ради України. - URL: <http://www.rada.gov.ua>
- Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України. – URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
- Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України. - URL: <http://www.minjust.gov.ua/>
- Офіційний веб-портал Президента України. - URL: <http://www.president.gov.ua/>
- Пактика ЄСПЛ: Український аспект. – URL: <https://www.echr.com.ua/>